

Förord

Etnisk representation i politiken står i fokus för det bidrag Magnus Dahlstedt från Tema E vid Linköpings Universitet ger i detta andra nummer av den åttonde årgången av Kommunal Ekonomi och Politik. Artikeln baseras på omfattande fältarbete i mångetniska förortsmiljöer i Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå. Materialet består av djupintervjuer och fokusgruppsamtal med ett hundratal personer med utländsk bakgrund, i bland annat politiska partier, kommunal förvaltning och lokala föreningar.

Det är framförallt i forskningen om kön och politik som argumentationen för social representativitet har utvecklats. Att olika grupper (kvinnor, invandrare ...) är representerade i politiken har motiverats med den betydelse representationen har för beslutsfattandet. Underrepresenterade grupper har antagits ha andra kunskaper och erfarenheter än majoriteten. Besluten blir lidande av att dessa kunskaper och erfarenheter inte företräds ("resursargumentet"). Ett mer kontroversiellt argument har varit att underrepresenterade också är underordnade och underprivilegerade. Man kan inte vänta sig att de privilegerade och överordnade ska driva deras krav. De underprivilegerade måste därför ha en egen representation ("intresseargumentet"). Det finns också argument i termer av representationens egenvärde. Representation är rättvist och legitimt.

Magnus Dahlstedt problematiserar i sin artikel argumentationen. Den är i flera avseenden förenklad. Bland de mindre uppmärksammade problem som författaren pekar på är till exempel att betoningen på "annanhet" i längden medför en risk för att åtskillnaden mellan människor och grupper legitimeras. "Invandrare" är primärt bundna till sin "kultur", sina "rötter" och sin "tradition", allt medan "svenskarna" är individer.

Hilde Bjørnå, statsvetare från Universitetet i Tromsø, riktar i sitt bidrag vår uppmärksamhet mot helt andra frågor. Hennes artikel anknyter till den nu så aktuella diskussionen om kommunstrukturen och nivårelationerna. Exemplet är markanvändningsplaneringen i Danmark. På detta politikområde intar amtskommunerna en i förhållande till kommunerna överordnad ställning. Amtskommunerna kan lägga in sitt veto mot kommunala planer som går emot statliga och regionala riktlinjer och planer. Amtskommunen har både rätt och skyldighet att stoppa kommunala planer om de strider mot nationella intressen, strider mot regionplanen eller saknar obligatoriska inslag. Å andra sidan är amtskommunen beroende av kommunerna eftersom det är kommunerna som är den aktiva parten i implementeringen av planerna.

Den fråga som Hilde Bjørnå ställer är hur samhandlingen mellan amtskommun och kommuner utvecklar sig i ett förvaltningssystem som är decentraliserat på detta sätt. Resultaten av undersökningen är att det är mycket lite formellt och informellt samarbete mellan politikerna på de båda nivåerna. Det blir sällan diskussioner, varken om konkreta frågor eller om målen. Det uteblivna samtalet bidrar förmodligen till att kommunpolitikerna uppfattar sig som styrda och uttrycker missnöje med amtskommunens roll. Trots att det finns olika arrangemang som ska säkerställa medverkan av både befolkningen, organisationer och kommunerna är det mycket som tyder på att amtskommunen betraktas som ett slags överkommun i planfrågorna.

Vi vill gärna önska våra läsare en trevlig sommar. Vår förhoppning är att sommaren ska bjuda på upplevelser och verksamheter som inte ens avlägset kan förknippas med kommunal politik, organisation och ekonomi. Men det kan komma en regnig dag som behöver förgyllas med ett nummer av Kommunal Ekonomi och Politik. Och glöm inte att skriva! Till hösten återupptas det ständigt pågående samtalet.

Henry Bäck och Björn Brorström